

«ՀԱՅԱՍՏԱՆ. ՆՈՐ ՑԵՂԱՍՊԱՆՈՒԹՅՈՒՆ»

Մայիսի վերջերին, Մոսկվայում Անդրեյ Սախարովի հիշատակի հանդիսությունը մասնակցելուց հետո, Ամերիկայի, Նորվեգիայի, Ճապոնիայի, Բրիտանիայի և ռուս ներկայացուցիչներից բաղկացած 15 հոգիանոց մի լուսավորչական իրազեկման նախաձեռնություն է ստեղծվել և հայաստան և այս մեծ դժվարություններով Արցախ: Պատկերասրահը կազմում էր նաև Մեծ Բրիտանիայի Լորդերի լորդերի փոխխոստանակ քարոզչական Քերոլայն Քոֆեր, որը Լոնդոն վերադառնալուց հետո «Ուոլ Սթրիթ Ջոուրնալ» հեղինակավոր քերթի հունիսի 12-ի համարում տպագրեց «Հայաստան. նոր ցեղասպանություն» վերնագրով հոդված՝ ԽՍՀՄ Գերագույն խորհրդի նախագահ Անատոլի Լուկյանովի Բրիտանիա կատարած այցելության ստորագրությամբ:

Նշելով, որ Լուկյանովը կրկնելու է Մ. Գորբաչովի հավաստիացումները խորհրդային երկրում շարունակվող ռեժիմների մասին, արեւմուտքի հոդվածագիրը լուսնաբերում է «Մոսկվայի մուսուլմանների տղաքը 1960-ից սուր» իմաստով, քե հայերի դեմ այդ ի՞նչ ջարդեր են կատարվում խորհրդային գործերի կողմից:

Այնուհետև քարոզչական լուսնաբերում է Ոսկեդար գյուղում իր և Գորխում լուսավորչական մրցույթի սնունդների տեսքերի մասին, և վկայակոչելով Գեոստեյնից և հայկական այլ վայրերից մագաղանները արցախցիներին, ներկայացնում է իր և ընկերների եզրակացությունը. «Հայերն են սուղաները գոհերը և սնուցման է մեծ առնել միջոցներ՝ նրանց տարադրված ստատուսին վերջ տալու համար»:

«Նոր ջարդեր են ստեղծվում հայերին», հարց է սալիս նա, վկայակոչելով վերադարձին Մոսկվայում մարտի 30-ը Յուզովի և Ա. Լուկյանովի հետ ունեցած իրենց խոսակցությունը: Նրանցից ոչ մեկը չի հերքել լուսնաբերումները և ժխտել գալիս լուսնաբերումների հնարավորությունը:

Փորձագետների խումբը, Հայաստանից մեկնելուց հետո, ներկայացրեց հսկայական, որը ներկայացնում են կրճատումներով:

ԱՆԿԱՆ ՓՈՐՁԱԳԵՏՆԵՐԻ ԿԱՐԾԻԸ Արդյունքներ

Մենք այցելեցինք սահմանի վրա զրկվող փախսականներին խորհրդային բանակի զորամասերը և ադրբեջանական միլիցիային...

Ականատեսների և տուժածների վկայությունները համաձայն, օմնական ջոկատները սղանում, անջատված էին անում և ահաբեկում հայերին: Օմնականներն ու տեղի ադրբեջանական ազգության բնակիչները զրկված էին տների, ավտոմեքենաների, սնային անասունների և անհասական սեփականության այլ միջոցների աղործին բռնագրավմամբ. նրանք հաճախ քերթում էին բռնասար մեքենաներ՝ քալանը քեռնելու և տանելու համար:

Անկախ աղբյուրներից եկած հաղորդագրությունները հաստատում են, քե որոշ գործողություններին ներկա են զանվել և հրահանգներ արձակել Ադրբեջանի ներքին գործոց նախարարի առաջին տեղակալ Մամե-

դովը, շրջադրված մի նախագահը, շրջանային միլիցիայի բաժանմունքի և ՊԱԿ-ի լուսնաբեր: Բնակիչների աղերսները լուսնաբերում ցույց տալու վերաբերյալ արհամարիվում էին:

Խորհրդային լուսնաբեր զննարկեց ժուկովը, մասնավորաբար, հայաստանց, որ ոչ մի բան չի կարող մեքենակել: Այս գործողություններից առաջ և դրանց ընթացքում օմնականներն ստիպում էին բնակիչներին դիմումներ ստորագրել «կամավոր» հեռանալու մասին, այդ առթիվ նրանց ենթարկելով սանջամների, ծեծի և մահվան ըստառնալիքի:

Եղած վկայությունների հիման վրա կարելի է եզրակացնել, քե շատերը ստիպված են եղել հեռանալ ոչինչ չստորագրած: Ով որ նման դիմումներն ստորագրում էր, նրանց հաճախ հրամայում էին դրանք ուղարկել լուսնաբեր Պոլյանիչկոյին, Ադրբեջանի Կոմկուսի կենտրոնի երկրորդ ֆարտուղարին...

Հանձնարարություններ

ԽՍՀՄ ՆԳՆ ենթակայության ակզանվող գործերը, Ադրբեջանի ՕՄՈՆ-ի հետ համատեղ, ամբողջ գյուղեր տարագրելու գործողություններ կատարեցին խաղաղ բնակիչների հանդեպ, որոնց կարգին կանանց, երեխաների և ծերերի հանդեպ ցուցաբերելով անհարգալից վերաբերմունք:

Մենք բացահայտեցինք մարդու իրավունքների միջազգային երաշխիքների կոդիք խախտումներ:

Մենք կարծում ենք, որ հարկ է շուտափույթ միջոցներ մեք առնել, քե որ նոր բանի տարագրությունները և դրանց ուղեկցող շահասակությունները իրական սղառնալիք են ներկայացնում:

Երաշխավորություններ

1. Որդեպի մարդկանց կյանքն աղաճովի և բացառվեն տառադանները, մենք անհրաժեշտ ենք համարում, որ ԽՍՀՄ լուսնաբերները, ԽՍՀՄ ներքին գործոց նախարար Պուզոն, Ադրբեջանի լուսնաբերներ Մուրալիբովը անհատաղորեն:

հրաման արձակեն տարագրություններն անմիջապես և անվերադարձին դադարեցնելու մասին:

վերջ տան շրջանում չափից ավելի ուժի գործադրության երեւոյթներին, համաձայն ՄԱԿ-ի կողմից իրավադադան մարմինների, սրանց աշխատակիցների համար մրջակված կանոնների, այն բույլ տալով միայն ծայրահեղ լուսնաբերում և խոսիվ համեմատական սղառնալիքին:

Ուստի մենք կոչ ենք անում անմիջապես դուրս քերել և կազմալուծել ՕՄՈՆ-ի ջոկատները:

2. Նամատաստիսան իշխանությունները, ներառյալ ԽՍՀՄ ներքին գործոց նախարար Պուզոն, ԽՍՀՄ Գլխավոր դասախազ Տուրիներ, Ադրբեջանի ներքին գործոց նախարարը, լուսնաբեր են ներկայացնել ամբողջական հաշվետվություն, ուր լինեն բույլ ծերակալվածների անունները, նրանց զանվելու վայրը, նրանց նկատմամբ առկա մեղադրանքները և հասկադեսալ լրիվ հաշվետվություն բույլ անհայտ կորածների մասին:

3. Պրեզիդենտ Գորբաչովը, նախարար

Պուզոն, Ադրբեջանի լուսնաբերներ Մուրալիբովը և Լեոնային Ղարաբաղի զինվորական լուսնաբեր ժուկովը լուսնաբեր և անհատաղ ֆայլեր մեքենակեն տարագրմանին աղաճով և անվտանգ լուսնաբերում հայրենիք վերադարձնելու ուղղությամբ:

4. Այս իշխանությունները լուսնաբեր են հիշյալ շրջանը հայտարարել աղաճի շրջան և օգնության համար դիմել ազգային և միջազգային բարեգործական հաստատություններին: Ներքին ընդհանրումներին տուժածների համար լուսնաբեր և սեղծվեն նրանց լուսնաբերումներն ու օգնությունն աղաճովող լուսնաբերներ:

5. Պեք է միջոցներ մեք առնվեն միջազգային վտանգության ամբաղման, ներառյալ միջազգային դիտորդների ներկայությունը, որոնք լուսնաբեր հետեւեն բնակչության անվտանգությանն ու տուժածների օգնության բաշխմանը:

6. ԽՍՀՄ Գերագույն խորհուրդը լուսնաբեր և սեղծի հասուկ մի հանձնախումբ՝ ստուգելու համար կամավոր հեռանալու վերաբերյալ հաղորդագրությունների իսկությունն ու վավերականությունը: Այս հանձնախումբը բաց հաշվետվությունը լուսնաբեր և ներկայացնի 30 օրվա ընթացքում:

7. Մենք կոչ ենք անում խորհրդային կառավարությանը՝ ԽՍՀՄ հրավիրել ՄԱԿ-ի հասուկ կենտրոն, տարագրության ժամանակ առանց դատ ու դատասանի լուսնաբեր զանգվածային մահաղաճները և առանց դատի տեղի ունեցած բազմաթիվ սղառնությունները հետաքննելու նրադատակով:

8. Իքերել կայունացնող ազդակներ, մենք առաջարկում ենք հայ և ադրբեջանցի բրնակչության լուսնաբերումն աղաճովել միայն միութենական գործերի միջոցով, որոնք ժամանակ առ ժամանակ ժախարիմեն և ունենան հաշվեկշռված ազգադական կազմ, ներկայիս գոյություն ունեցող իրադրության համեմատ, երբ այդ գործերի 50 կամ ավելի տկոսը կազմում են տեղի ադրբեջանցի զինակոչիկները: